

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sži/40/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013200736
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4013200736.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Centrum ekologických informácií, so sídlom 811 03 Bratislava, Suché Mýto č.19, IČO: 42 268 559, zastúpeného Mgr. Róbertom Bardačom, konateľom a advokátom Advokátskej kancelárie Bardač, s.r.o., so sídlom 811 04 Bratislava, Búdková č. 4, IČO: 47 243 252, proti žalovanému: Obec Jasová, so sídlom Jasová č. 303, IČO: 308935, zastúpenej JUDr. Helenou Kontrovou, advokátkou so sídlom Semerovo č. 414, IČO: 31 823 807, o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného na odvolanie účastníkov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. marca 2014 č.k. 11 S/211/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 26. marca 2014 č.k. 11 S/211/2013 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Žalobca j e p o v i n n ý zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 414,14 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia na účet číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v Z. pobočka Nové Zámky, právnej zástupkyňi JUDr. Helene Kontrovej, so sídlom Semerovo č. 414, IČO: 31 823 807.

Odôvodnenie

Žalobou z 25. júna 2013 sa žalobca domáhal zrušenia fiktívneho rozhodnutia žalovaného vo veci poskytnutia informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, doručeného žalobcovi 12. mája 2013 a fiktívneho rozhodnutia žalovaného vo veci poskytnutia informácií podľa zákona o slobode informácií, doručeného žalobcovi 13. apríla 2013. K žalobe pripojil text žiadosti o poskytnutie informácií v písomnej podobe.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 26. marca 2014, č.k. 11S/211/2013 podľa § 250j ods. 2 písm. d) OSP zrušil fiktívne rozhodnutie žalovaného podľa zákona o slobode informácií, doručené žalobcovi 12. mája 2013 a fiktívne rozhodnutie žalovaného podľa zákona o slobode informácií, doručené žalobcovi 13. apríla 2013 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konania a rozhodnutie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že fiktívne rozhodnutie žalovaného zrušil najmä z dôvodu, že je nepreskúmateľné. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil aj skutočnosťou, že informácie, ktorých poskytnutie sa žalobca dožadoval, boli verejne prístupné na príslušných internetových stránkach, preto podanie žaloby nepovažoval pre ochranu práv žalobcu za nevyhnutné.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie vo veci samej žalovaný a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť ako nezákonný a súčasne sa domáhal priznania náhrady trov konania.

V časti, týkajúcej sa trov konania podal odvolanie včas žalobca a namietal, že nepriznaním náhrady trov konania došlo v podstate k popretiu jeho úspechu v konaní, že bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu a rozhodnutie o trovách bolo nepredvídateľné a nemá podklad vo vykonanom dokazovaní. Tvrdil, že neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa, a výklad súdu nie je eurokomfortný. Výtýkal súdu prvého stupňa, že neaplikoval § 250j ods. 6 OSP, čím by získanie informácií, požadovaných žalobcom urýchlil a že svojím rozhodnutím o trovách vytvoril účastníkovi finančnú bariéru v prístupe k spravodlivosti. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa trov konania zmenil a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 414, 14 eur na účet jeho právneho zástupcu, a to do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné a odvolaniu žalobcu v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vyhovieť nemohol.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len "povinné osoby") sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Podľa § 14 ods. 1 až 4 zákona o slobode informácií žiadosť o sprístupnenie informácií možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

Ak žiadosť nemá predpísané náležitosti uvedené v odseku 2, povinná osoba bezodkladne vyzve žiadateľa, aby v určenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní, neúplnú žiadosť doplnil. Poučí žiadateľa aj o tom, ako treba doplnenie urobiť. Ak napriek výzve povinnej osoby žiadateľ žiadosť nedoplní a informáciu nemožno pre tento nedostatok sprístupniť, povinná osoba žiadosť odloží.

Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať.

Podľa § 10 ods. 1, 2 písm. p) č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“) ústredným orgánom štátnej správy pre elektronický podpis je Národný bezpečnostný úrad.

Úrad vedie zoznam elektronických adries umiestnenia elektronických podateľní orgánov verejnej moci, ktorý zverejňuje na svojom webovom sídle.

Pred rozhodnutím vo veci samej musel súd skúmať, či boli splnené podmienky konania, teda či došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií pred povinnou osobou, a či výsledkom konania bolo rozhodnutie, preskúmateľné súdom.

Začatie konania o sprístupnenie informácií upravuje § 14 zákona o slobode informácií. Toto ustanovenie

upravuje spôsob a formu podania žiadosti o sprístupnenie informácií a výslovne uvádza, že žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Zo spisov vyplýva, že žalobca doručil 22. marca 2013 na adresu žalovaného e-mail s pripojeným zaručeným elektronickým podpisom. Samotný žalobca uviedol, že žiadosť o poskytnutie informácií, ktorú pripojil k žalobe ako prílohu č. 1, zaslal žalovanému v elektronickej podobe na elektronickú podateľňu žalovaného. V inej podobe žiadosť o informáciu, ktorú žalobca doložil v písomnej podobe až súdu, žalovanému nedoručil.

Žalovaný nespochybnil skutočnosť, že je povinnou osobou podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií a že má e-mailovú adresu na ktorej komunikuje s okolím, ani nepoprel skutočnosť, že e-mailová správa, ktorú mu žalobca doručil, obsahovala zaručený elektronický podpis.

Namietal však, že nemá zriadenú elektronickú podateľňu, ktorá by mu umožňovala technicky komunikovať so zasielateľmi správ, zasielaných elektronicky na adresu elektronickej podateľne, a preto obsah žiadosti o poskytnutie informácie, uvedený v elektronickej podobe v prílohe k e-mailovej správe nepoznal, lebo nemá elektronickú podateľňu a z uvedeného dôvodu prílohu, doručenú do počítača nemohol otvoriť.

Treba k tomu ešte uviesť, že podľa § 14 zákona o slobode informácií možno podať žiadosť o poskytnutie informácie aj elektronickou poštou, ale aj iným technicky vykonateľným spôsobom. Zo samotného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že elektronicky možno urobiť podanie elektronickou poštou, ktorá predstavuje komunikáciu prostredníctvom počítačových sietí a internetových adries na nich uvedených, alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Elektronickou poštou žalovanému žiadosť o informáciu nebola doručená a jej iné doručenie nebolo technicky vykonateľné.

Na webovej stránke Národného bezpečnostného úradu, ktorý vedie zoznam elektronických podateľní orgánov verejnej moci podľa § 10 ods. 2 písm. p) zákona o elektronickom podpise súd zistil (a mohol tak urobiť aj žalobca, ktorého zastupujú a aj v konaní pred orgánmi obce zastupovali osoby s právnickým vzdelaním, ktoré sú aj počítačovo gramotné), že žalovaný je orgánom verejnej moci, ktorý nemá zriadenú elektronickú podateľňu a ani mu zákon neukladá povinnosť takúto podateľňu zriadiť. Doručovanie elektronických podaní na neexistujúcu elektronickú adresu, ktorá je odlišná od e-mailovej adresy, používanej v bežnom internetovom styku nemalo preto právne účinky doručenia a nemohlo vyvolať začatie konania podľa zákona o slobode informácií.

Podanie žalobcu, ktoré mohol urobiť elektronicky, ale technicky vykonateľným spôsobom, preto nemalo za následok doručenie jeho obsahu žalovanému a žalovaný konanie o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií nemohol začať. K uvedenému treba ešte uviesť, že žiadosť o poskytnutie informácií je pritom podľa § 14 ods. 4 zákona o slobode informácií podaná až dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať. Nepostačuje preto, aby sa povinná osoba dozvedela o jej podaní, lebo z textu zákona vyplýva, že jej musela byť oznámená, teda že povinná osoba musela poznať jej obsah. Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať a týmto dňom dochádza aj k začatiu konania o poskytnutie informácií.

Žalobca nepreukázal, že došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií na základe jeho žiadosti z 21. januára 2013, ktorú v písomnej podobe predložil až súdu. Iný dôkaz o jej doručení žalovanému v konaní žalobca nepredložil, ani jeho vykonanie nenavrhol.

V dôsledku skutočnosti, že žalovaný nezačal konanie o poskytnutie informácií a ani ho začať nemohol, neplatí právna domnienka, že existuje rozhodnutie podľa § 17 ods. 3 zákona o slobode informácií, teda nenastúpila fikcia, že povinná osoba vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu.

V konaní bolo dostatočne preukázané, že konanie o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií sa na základe žiadosti žalobcu nezačalo, a že v dôsledku toho neexistuje rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom súdneho preskúmania. Podmienky pre postup podľa V časti druhej hlavy OSP preto splnené neboli a súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď zrušil fiktívne rozhodnutia žalovaného, ktoré neexistujú.

Odvolací súd preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) OSP rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa § 104 veta prvá OSP zastavil, lebo konaniu a rozhodnutiu vo veci bránila neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je nedostatok právomoci súdu na preskúmanie neexistujúceho rozhodnutia.

O trovách konania najvyšší súd rozhodol tak, že podľa § 246c OSP v spojení s 142 ods. 1 a § 146 ods. 2 OSP uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť na účet právneho zástupcu žalovaného trovy konania vo výške 414,14 eur (130,16 eur za prípravu a prevzatie veci a režijný paušál 7,81 eur, 130,16 eur a režijný paušál 7,81 eur za vyjadrenie k žalobe a 130,16 eur a režijný paušál 8,04 eur za odvolanie, teda spolu 414,14 eur za hlavné úkony a režijný paušál. Možno pripomenúť, že celé konanie sa muselo zastaviť pre nesprávny právny postup žalobcu, preto je odôvodnená náhrada trov konania pre žalovaného aj s použitím § 146 ods. 2 OSP.

V dôsledku skutočnosti, že žalobca nemal v konaní úspech, a nemá nárok na náhradu trov konania, nemohol súd jeho odvolaniu, týkajúcemu sa náhrady trov konania na súde prvého stupňa vyhovieť, ani nebolo povinnosťou súdu reagovať na konkrétne námietky žalobcu o zákonnosti a vecnej správnosti zrušeného rozhodnutia súdu prvého stupňa o náhrade trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.